

10.) Češplje, črešnje, višnje in cele hruške postavi na lese poševne z reclji na kvišku. Sploh ne sme biti sadje na lesah nakopičeno, marveč lepo v vrste razpoloženo.

11.) Koščičasto sadje suši ob začetku pri nizki toploti toliko časa, da se ni več bati, da se izceja sok; potem kuri silneje. Iz ovelega, t. j. na pol osušenega sadja lahko iztisneš koščice, s čimer dobodeš več vreden izdelek.

12.) Vse posušeno sadje mora potem še nekaj dni ležati na zraku, da se popolnoma presuši. Omajeno sadje moraš razen tega, če mu hočeš hraniti lepo belo barvo, prav hitro dejati v uže zgreto peč, ter ne sme dolgo časa biti na zraku. Premočno sušeno sadje postane pusto in se nerado kuha. Posebno pa pazi, da se sadje ne osmodi. Če se prehitro suši, postane blizu peči mehurjasto in nerabno. Popolnoma sušeno sadje, ako je raztrgaš in iztisneš, ne sme dati od sebe nič mokrine; to je najboljši dokaz dovršenega sušenja. Sušeno sadje se nikdar ne sme na toplo shraniti ali v zaboj vdejeti.

Ako se na sušenem sadji prične kazati plesen ali celo grinje, hitro je moraš iz novega dejati v močno zakurjeno peč. Sušeno sadje hranjeno na suhem in zračnem kraju, v zabojih s preluknjanimi stenami, v vrečah, ki vise na zraku pod streho, drži se lahko pet do šest let in pameten kmetovalec se lahko tako okoristi z bogato sadno letino, da si nasuši mnogo sadja za več let za dom ali pa da čaka dobrih cen, ki so ob bogati letini navadno zelo nizke. Sušenje sadja na vsak način množi gospodarju dohodke, razen tega pa mu ni treba ob dobri letini prodajati svojega sadja za slepo ceno.

Umorjenje mlade matice po prašenji.

Mnogokrat se primeri, da najboljši roj ne napreduje, kakor bi imel, ampak pojemlje in pojemlje, dokler se nekako vse ne razgubi. Navadno šele potem, ko je prepozno, zapazi čebelar, da panj nima matice. In kaj je tega krivo? Nič drugega, kakor da je bila matica precej po prašenji zamorjena. Čudna prikazen to, pa vendar se zgodi, da čebele prvi večer podavijo vse mlade matice in si le eno izvolijo za mater in da tudi njo, kadar se po prašenji oplojena domu vrne, čebele popadejo in zadavijo. Morebiti tega marsikateri stari čebelar ni še zapazil, ali si vsaj reči ni vedel razjasniti; pripeti pa se mnogokrat v žalost in škodo čebelarja. Izvrstni čebelar Klemke, po katerem smo ta članek posneli, pripoveduje, da je po takem načinu že večkrat izgubil najlepše matice, na katere je zlate gradove zidal in dobiček od njih že za dve, tri leta naprej preračunal in pristavlja: „Naj bi nam kdo vzrok te grde, svoje glavne razvade naših ljubljensk, bodisi po resnem preišljevanji ali po naključji razedel ter tudi pomočke zoper njo naznanil, zaslužil bi si očitno zahvalo in pripoznanje vseh čebelarjev!“ Mi pa dostavljamo: Pomoček,

s katerim bi zabranili umor oplojene matice, morebiti bi kmalu, ali vsaj ni dvomiti, sčasoma našli, naj bi le vzrok neugodne prikazni vedeli. Naj povemo našim bralcem neko tako prigodbo, kakor jo pripoveduje pisatelj g. Klemke; morda bode kaj razjasnila.

Posebno nespametno, pravi on, vedejo se mnogokrat mali roji in maločebelni panji. Zlasti se to primeri, kadar je več dni deževno in slabo vreme ter čebele nimajo mlade zalege gojiti. Kolikrat sem bil, če je potem kak lep dan nastopil, ves hud in jezen na nore živalce. Ker me je večkratna škoda zmodrila, čuval sem navadno tak dan s potrebnimi matičnicami v žepu pazno pred čebelnjakom, da sem napadeno matico, kadar se je bila vrnila, brž iz gneče rešil. Dasi sem tako marsikateri ohranil življenje, primerilo se mi je vendar, da mi je bila, kakor bi z očmi trenil, najljubša matica pohabljen ali celo umorjena. Ta nesreča se mi je primerila celo tudi pri takih maticah, ki se zaradi kakega koli vzroka niso odplojene povračale. Da čebelarjev ne trudim z malenkostmi, naj povem le en primerljaj.

Nekega dne pridem po navadi k čebelnjaku in najdem na izletnici panja z laškimi čebelami več godnih in negodnih matic mrtvih. Stara prav priljubljena mi matica je, kakor mnogo njenih sestic, zaradi slabega vremena majnika meseca poginila. Nekaj časa premišlujem ter grem v čebelnjak in odprem zadnjo končnico brez vsakeršnega posebnega namena. Kar nenadoma zagledam mlado matico, kako po praznem satovji sem ter tja hodi. Mislite, da je svoj materni posel opravljala ter jajčeca legla? Ne, saj ni mogla še oplojena biti, ker zaradi slabega vremena ni bilo izleta za prašenje. Precej sem si mislil, da je bila tudi ona v smrt obsojena, pa je še o pravem času tu sem zbežala. Res je tako bilo. Mnogo čebel se je po okolici sprehajalo, pa za ubeglo matico se ni nobena zmenila! Ker ni bila posebno lepe postave in tudi njena obleka nekako beraška, cenil je tudi jaz nisem posebno ter sem jo njeni osodi t. j. smrti prepustil; pogledovat sem pa vendar večkrat hodil, kaj se bo zgodilo, ker vedel sem, da imajo čebele boljšo matico že izvoljeno za prihodnjo mater in kraljico.

Slabo vreme je le še trajalo in oplodilnega izleta matici ni dopustilo, torej sem se nadejal, da bode obsojerna princezinja kmalu. Pa ni bilo tako. Njene moči niso pojemale, dasiravno ni bilo nobene čebele blizu nje; torej ni moglo drugače biti, kakor da so ji kake usmiljene samaritanke od časa do časa skrivaje donašale živeža. Izvoljena matica je velikodušno zaničevala tekmovalko ter jo pustila v miru, tudi v panji je oilo vse mirno, kakor da bi bilo vse v navadnem redu. Ko je bila mlada matica dosegla postavno starost in se je vreme vendar bilo zjasnilo, začela je izvoljena zaradi prašenja izletavati. Zdaj posebno sem se namenil panj opazovati, če si zaničevana kraljica ne bo prizadevala gospodarstva pribojevati. Bilo je res tako. Prva dva dni ker je bilo vreme še negotovo, zapuščala je izvoljena matica le za kake trenotke panj, pa se spet kmalu

vračala, zato je ostalo tudi vse pri stari navadi in asakdanjem redu. Tretji dan je bilo prav lepo in toplo vreme, in tedaj se je bil panj namenil ženitovanje obhajati; le žal, da zaradi raznih opravil nisem mogel vedno panja opazovati.

Ko malo pozneje pridem, vidim že od daleč zmešnjavo in vstajo čebelnega kraljestva. Vse je kot brezumno in noro ven in noter, sem ter tja letalo. Zavržena matica in kraljica, dasi se je mogla osem dni skrivaje po praznem satovji potikati, vendar se svojim pravicam ni odpovedala. Zakaj tudi? saj je bila izvoljena njena tekmovalka ravno tiste starosti in tistega gnezda, toraj dvojčica! Kako se je zaničevanka li kraljestva polastila? Prav lahko. Izvoljenka se je zarad prelepega vremena predolgo razveseljevala ter zamudila naglo se povrniti. Čebele so bile v skrbi ter postale nepokojne. Išoč matere, najdejo osamljeno, morebiti prejšnje usmilenke, katere so ji prej donašale hrano ter za njo vedele. Nezadovoljnih se nikjer ne manjka, toraj so ž njimi potegnile in zdaj se vse okoli zavržene gnete. Če jim je tudi sladke oblube delala, ne vem, ker sem bil, kakor rečeno, malo zamudil. Ko se izvoljena domu vrne, noče je v zmešnjavi nobena poznati; nekaj razgrajalcev in zločincev, kakeršnih je povsod dosti, popade jo in smrtno rani — umor je bil storjen. In od tod zmešnjava in noro letanje. Jaz ravno na to zločinstvo pridem. Kaj hočem? Skušal sem brž rešiti, kar je bilo mogoče, ker vedel sem, da se tudi oni zavrženi lahko v zmešnjavi enako prigodi. Ali komaj odprem skončnico, napade me cela trupa sovražno. Brž sežem po kadilnik ter krotim z gostim dimom laško pošast, ker bila je, kakor bi jo bil bes obsedel. Šele zdaj sem videl, da je bila neznanška gneča po praznem satovji, vsaj polovico čebel, kjer prej nobene ni bilo. Posebno je bila neka gruča kakor klobčič zamotana. Panj popadem ter ga dobro stresem, in vse popada pred me na zemljo. Prizadevam si matico rešiti, in res jo kmalu dobim. Ali kakšno? Ena zadnjih in obe sprednji nogi so bile že proč; ker živeti ne bi bila mogla, pritisnem jo še jaz malo bolj trdo s prstom in — rešena je bila zemeljskih nadlog in smrtnih bolečin.

Zdaj naglo pogledam, kaj se godi sredi panja. Pa tudi tu zmešnjava, noro letanje sem ter tja in kačje sikanje. Tudi tu je bila prej izvoljena in zdaj oplojena matica v klobčiču. Hitro jo rešim, pa prepozno; bila je kakor rečeno, smrtno ranjena; zato sem tudi s to storil, kakor s prvo, in — imel sem dve mrtvi matici in panj — brez matice.

Vzrok zmešnjavi in umoru je v tem slučaju res bila zavržena, pa v panji prihranjena matica, in nespamet sem si tudi jako očital, da sem jo vedeče v panji pustil. Da tega ni bilo, morebiti bi oplojena matica po prašenji ne bila umorjena. Ali to ni vselej krivo umoru oplojene matice; ko bi to bilo pravi vzrok, pomagali bi si čebelarji prav lahko: odstranili bi zaničevano matico, in vsega bi bilo konec. Mogoče, pravimo

da bi potem oplojena matica ne bila usmrčena; mogoče pa je tudi, da bi se bilo ravno tako zgodilo. Kakor smo že v začetku članka rekli, zgrabijo in zamore čebele namreč marsikatero matico po oplodilnem prašenji, dasi tudi zveden čebelar nobenega vzroka ne ve. Naj toraj vsi umni čebelarji na oplodilni izlet matice in vedenje panja po vrnitvi oprasene matice skrbno in neutrudljivo pazijo, morebiti se sčasoma vendar posreči, da zvemo vzroke te škodljive svojeglavnosti čebel ter poiščemo in tudi najdemo pomočkov zoper njo.

Razne reči.

* Rodovitnost in ukusnost vrtnih jagod je kaj različna. Če hočeš jagode pomnožiti z živicami, zaznamenuj rastline, katere imajo največ jagod s palicami, in le od takih potem jemlji živice za pomnoževanje. Dobre lastnosti prvotne rastline podelujejo nove, in zagotovljen ti je dober in obilen pridelek.

* Kako gojiti mesečno rožo? Mesečno rožo lahko vsak čas pripraviš, da cvete. Od junija do septembra izbirati je najmočnejše veje in popke, odrezovati dolge, slabe vejice do najbližnjega cvetnega popka in posajati jih v novo, dobro zemljo. Ni iz lepa lepše rastline, ter cvete od junija do pozne jeseni. Grede morajo biti prirojne, a ne preblizu velikih dreves, zemlja pomešana z gnojno prstjo in peskom. Najboljše je, če se vzamejo eno- ali dveletne rastline iz loncev in se posade malo globoče nego so bile po loncih. Odcvele veje se morajo prirezati. Če rastline slabo rasto, treba jim večkrat prilivati z gnojnico.

* Orehovega drevja ne obrezuj nikdar po zimi, dokler se je bati hudega mraza, ampak šele tedaj, kadar postaja toplejše, torej na spomlad. Obrežeš pa ga lahko tudi jeseni, na pr. meseca septembra, a vsakakor toliko zgodaj, da se morejo rane še nekoliko zaceliti.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 171. Prosim, poučite me, katere vrste ledenica bi bila najboljša in najpriprostejša, kako jo je narediti, kakšna naj bo streha in koliko debele stene? Je li med lesene stene devati še kaj drugega boljšega nego žagovine? (Fr. Z. župnik v S.)

Odgovor: Na Vaše vprašanje odgovorili bomo prihodnjič ali vsaj v eni prihodnjih števil v posebnem članku bolj obširno. Za danes le toliko, da najslabše za take namene vodi toploto stolčeno oglje, zato je vsled tega veliko boljše nego žagovina. Ogljeni drobir se pa pri vsakem kopišču lahko zastonj dobi.

Vprašanje 172. Od kod prihaja, da mi gre vsejana živinska pesa hitro, ko nekoliko odraste, v seme? To se mi dogaja sedaj uže drugo leto, ne da bi rabil staro